

Jarosława Belowska¹, Mariusz Panczyk¹, Aleksander Zarzeka¹, Halina Zmuda-Trzebiatowska^{2,3}, Barbara Kot-Doniec², Joanna Gotlib¹

¹Zakład Dydaktyki i Efektów Kształcenia, Wydział Nauki o Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny,

²Zakład Pielęgniarstwa Klinicznego Wydział Nauki o Zdrowiu Warszawski Uniwersytet Medyczny

³Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych w Warszawie

Evidence Based Practice - analiza wiedzy i postaw pielęgniarek w zależności od wykształcenia

Słowa kluczowe: Evidence-based Medicine, pielęgniarstwo, wykształcenie

Wstęp: Kształcenie ustawiczne, aktualizowanie swojej wiedzy i umiejętności zawodowych, w tym uczestnictwo w różnych formach kształcenia podyplomowego oraz podejmowanie studiów wyższych jest warunkiem koniecznym do sprawowania opieki pielęgniarskiej na najwyższym poziomie.

Cel badania: Ocena wiedzy, postaw i umiejętności pielęgniarek w zakresie zastosowania Evidence – Based Practice w praktyce zawodowej w zależności od posiadanego wykształcenia.

Materiał i metody: 820 pielęgniarek i pielęgniarzy (19 mężczyzn), 306 (37%) posiadało wykształcenie średnie medyczne, 265 (32%) licencjackie, 249 (31%) magisterskie. Średni wiek 42,29 lata (min. 23, max. 69, SD=8,19). Standaryzowany kwestionariusz Evidence-Based Practice Profile Questionnaire. Analiza rzetelności kwestionariusza, współczynnik α -Cronbacha: 0,905. Test Kruskalla-Wallisa ($p<0,05$), STATISTICA 12.

Wyniki: 57% magistrów zamierza rozwijać własne umiejętności w zakresie dostępu i oceny dowodów naukowych istotnych dla praktyki zawodowej ($p<0,001$) oraz korzystać z literatury naukowej w celu aktualizacji posiadanej wiedzy ($p<0,001$). Osoby z wykształceniem licencjackim i magisterskim zdecydowanie częściej korzystały z elektronicznych baz piśmiennictwa naukowego i czytały wyniki opublikowanych badań naukowych ($p<0,001$).

Wnioski: 1. Wykształcenie miało wpływ na poziom wiedzy, postaw i umiejętności pielęgniarek w zakresie zastosowania Evidence-Based Practice (EBP) w praktyce zawodowej. 2. Kształcenie pielęgniarek podczas studiów wyższych istotnie wpływa na zwiększenie poziomu ich wiedzy na temat EBP. 3. Niewystarczająca znajomość zagadnień związanych z wykorzystywaniem dowodów naukowych w codziennej praktyce klinicznej pielęgniarek z wykształceniem średnim może wynikać z systemu kształcenia zawodowego pielęgniarek w Polsce, który obowiązywał przed wejściem Polski do Unii Europejskiej i który opierał się głównie na średnim kształceniu zawodowym pielęgniarek.

Evidence – Based Practice (EBP) in the professional practice of polish nurses – an analysis of knowledge, attitudes and skills in relation to education

Keywords: Evidence-Based Medicine, nursing, education

Introduction: Upgrading of professional qualifications on the basis of the latest scientific research is a prerequisite to the provision of top-quality nursing care.

Aim: Evaluation of the knowledge, attitudes and skills of polish nurses in the application of Evidence-Based Practice in professional practice depending on the education held.

Material and Methods: 820 nurses (19 male nurses), 306 (37%) with medium-level medical education, 265 (32%) with bachelor's degree education, 249 (31%) with master's degree education. Mean age 42.29 years (min. 23, max. 69, SD = 8.19). The standardized questionnaire Evidence-Based Practice (EBP) profile Questionnaire of the University of Southern Australia: 7 domains (5 based on the Likert scale, 2 on the nominal scale), 74 closed questions. The questionnaire reliability analysis, α -Cronbach coefficient: 0.905. Statistical analysis: non-parametric Kruskal-Wallis test ($p<0.05$), STATISTICA 12.

Results: The education of the nurses studied had an influence on their understanding of the term 'evidence-based medicine' and its role in nursing ($p<0.001$). 57 nurses with a master's degree intend to develop their skills in the area of access to and evaluation of scientific evidence essential for professional practice ($p<0.001$) as well as to make use of the relevant scientific literature to update their knowledge ($p<0.001$). Nurses with a bachelor's degree and a master's degree used electronic scientific literature databases and got acquainted with the findings of research studies published ($p<0.001$).

Conclusions: 1. In the study group, education affected the level of knowledge, the attitudes and skills of nurses in the area of the application of Evidence-Based Practice (EBP) in professional practice. 2. The education of nurses in the course of higher-education studies contributes in a significant way to improving their knowledge of EBP. 3. Insufficient knowledge of issues related to the use of scientific evidence in everyday clinical practice of nurses with medium-level education may result from the system of the professional education of nurses in Poland which had

been in force in Poland prior to its entry into the European Union. 4. Irrespective of the level of education, there is in the study group a necessity of permanent, life-long updating by nurses of their knowledge in the area of EBP, among others, by participation in different forms of post-graduate education.